

Список використаних джерел:

1. Беляев Б.В. Психологические основы усвоения лексики иностранного языка // Москва, 1964. – 204 с.
2. Бухбіндер В.А. Основи методики викладання іноземних мов // Київ, 1986. – 198 с.
3. Друзь Г.О. Раціоналізація процесу засвоєння іншомовної лексики // Київ, 2002. – 146 с.
4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства // Київ, 2001. – 256 с.
5. Ющук І.П. Вступ до мовознавства // Київ, 2000. – 176 с.

Дишкант М.М.

студентка,

Науковий керівник: Король С.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Хмельницький національний університет

ПРОБЛЕМА ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ЇХ АСИМІЛЯЦІЇ З ПОГЛЯДУ НОСІЇВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Внаслідок вдосконалення та розширення меж системи комунікації та застосування інформаційних технологій, сучасна мовна ситуація у світі стає все більш глобалізованою. Стираються кордони між мовами, слова запозичуються та входять у використання швидше, аніж можна проаналізувати їх вживання та визначити особливості застосування. Таким чином, питання запозичень, їх ролі у суспільстві та їх асиміляції постає одним із найактуальніших.

Німецька мова на сучасному етапі зазнала великої кількості перетворень, в тому числі набула запозичень. Однак на сьогодні відсутня конкретна схема чи модель реалізації асиміляції при запозичення слів з інших мов у німецьку. Отже, виникає потреба детальніше дослідити це питання, що зумовлює актуальність цієї роботи. Нами було вирішено провести опитування носіїв німецької мови із ціллю визначити, чи є запозичення проблемою для сучасної німецької мови і чи виникають у мовців із цим труднощі.

Мета дослідження – врахувати середню картину сприйняття запозичень носіями німецької мови та визначити ступінь потреби у систематизації схем процесу асиміляції.

Інтенсивне зростання кількості запозичених лексичних одиниць у сучасній німецькій мові є досить важливим питанням. З огляду на те, що поняття запозичення є основним у нашому дослідженні, слід його розглянути. За традиційним підходом, терміном «запозичення» позначають поповнення словникового складу однієї мови словниковим складом іншої мови [2, с. 236].

Невід'ємною частиною процесу запозичення є інший процес – асиміляції, який визначено Т. І. Волковою як «пристосування іншомовної лексичної

одиниці до мови-реципієнта на фонетичному, орфографічному, морфологічному та граматичному рівнях» [1, с. 73]. Саме ступінь асиміляції лексичної одиниці впливає на сприйняття слова мовцем та на особливості його вживання.

Вбачаємо доцільним дослідити погляд на розповсюдженість запозичень у сучасній німецькій мові з точки зору її носіїв. Тому було проведено опитування жителів Німеччини щодо їх ставлення до частого застосування асимільованих і неасимільованих запозичень. Ціллю опитування було дізнатися, як сприймає запозичення та як реалізує асиміляцію середньостатистичний німець, а також виявити ступінь потреби більш глибокого теоретичного дослідження асиміляції запозичень у німецькій мові.

У процесі дослідження було опитано двадцять п'ять осіб із різних регіонів Німеччини (землі Гамбург, Баден-Вюртемберг та Баварія), які належать до різних вікових груп (від 15 до 60 років). Респондентам було задано такі питання: «Яке ваше ставлення до використання великої кількості запозичень, особливо з англійської мови, у сучасній німецькій мові? Чи маєте ви труднощі із вживанням запозичень, чи потребуєте ви їх асиміляцію?»

Опитувані виголошували свою позицію щодо тенденції до запозичення багатьох лексичних одиниць, а також характеризували власну схильність до вживання асимільованих чи неасимільованих запозичень. Результат опитування представлено у таблиці 1.

Більшість респондентів на обидва питання дали позитивну відповідь. Є незначна кількість німців, які самі не вживаючи запозичення регулярно, вважають їх ознакою розвитку мови та вбачають у цьому перспективи. Негативне ставлення до вживання значної кількості запозичених мовних одиниць та наявність труднощів при їх використанні висловлювали переважно люди старшого віку. Звучала думка, що наслідком такого стрімкого запозичення іноземних слів стане збідніння німецької мови.

Молодь без винятків давала ствердні відповіді на обидва запитання – позитивне сприйняття тенденції до запозичення, а також констатувала зручність та легкість вживання як асимільованих, так і неасимільованих запозичених лексичних одиниць.

Відмінностей та відхилень у середньостатистичній відповіді між жителями різних регіонів не було виявлено. При аналізі віку респондентів було виявлено помітну чітку залежність сприйняття та вживання запозичень від віку та ступеню засвоєння іноземних мов. На це вплинула часова відстань між моментом опитування та періодом отримання шкільної освіти.

Отже, можна дійти висновку, що асиміляція запозичень є інструментом перетворення менш зручних, але потрібних лексичних одиниць у більш комфортні для носія німецької мови. Проте є ймовірність, що при вдосконаленні іншомовної освіти у Німеччині ця потреба зникне, і необхідність асимілювати запозичення втратить свою актуальність.

Таблиця 1

Результати опитування носіїв німецької мови щодо вживання запозичень та ставлення до їх значної кількості у сучасній німецькій мові

Відповідь Вік респондентів	Кількість відповідей		
	«Моє ставлення до великої кількості запозичень позитивне, я не маю жодних труднощів із їх вживанням»	«Моє ставлення до великої кількості запозичень загалом позитивне, але я маю труднощі із їх вживанням»	«Моє ставлення до великої кількості запозичень негативне, я маю труднощі із їх вживанням»
15-20	3	0	0
21-25	3	0	0
26-30	2	0	0
31-35	2	0	0
36-40	1	0	0
41-45	3	1	1
46-50	0	2	2
51-55	0	1	1
55+	0	0	3
Всього	14	4	7

Джерело: розроблено автором

На сучасному етапі нестійкий та нестабільний процес асиміляції запозичень потребує глибшого наукового аналізу та більш детального теоретичного обґрунтування, щоб виявити конкретні схеми та шаблони для певних мовних ситуацій, які виникають внаслідок переходу іноземної лексичної одиниці у німецьку мову.

Список використаних джерел:

1. Волкова Т. И. Процесс ассимиляции иноязычной лексики с психолінгвістической точки зрения / Т. И. Волкова // Учёные записки ЗабГГПУ. – Вып. 49. – 2013. – С. 71-79.
2. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови : [посібник] / В. В. Левицький. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 392 с.